

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

24 מארס 2016

ע"א 55199-10-15 שפיזר נ' כרמל

סרטני

1 ע"א 55199-10-15

**בפני כבוד השופט העמית גדעון גינת
המערערת
טל שפיזר**

נגד

**המשיבה
ציפי כרמל סרטני**

2

3

ערעור מיום 27.10.15 על פסק דין שניתן ביום 24.8.15 בבית משפט השלום בת"א-יפו

4

(כב' השופט עדי הדר) בת.א. 44254-10-13

5

ישיבה מיום 24.3.16

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

נוכחים:

בא כוח מערערת עו"ד אורן אלפנדרי

בא כוח משיבה עו"ד רועי הלוי רוזן

16

פרוטוקול

17

18

עו"ד אלפנדרי :

19

אני חוזר על טענותיי בעיקרי הטיעון ובהודעת הערעור.

20

כמעט ואין מחלוקת עובדתית בין הצדדים, למעט עניין הפרעון. בית משפט קמא קשר בין פעולת הזיוף

21

שהייתה בנוכחות המשיבה ובעידודה ובין העובדה שהמערערת הרשתה להוריה להשתמש זמן מה

22

גם אם מרשתי נתנה להוריה אפשרות לעשות שימוש לזמן מוגבל בחשבון הבנק שלה, זה לא אומר

23

שהיא הייתה מודעת לכך שהם יחתמו בעצמם יחד עם המשיבה על שטרות בסכומים גבוהים כל כך.

24

כאשר היא לא הייתה בארץ. ניצלו את האמון שלה. גנבו למעשה את פנקס השיקים מארון הבגדים

25

שלה. לטעון כי למשיבה אין יד בדבר, למרות שנות החברות עליהן סיפרה ולהטיל את האחריות לזיוף

26

שהוא לב התביעה השטרית, רק על המערערת, כאשר אין חולק שמדובר בזיוף, זה טעות משפטית.

27

מפנה להלכה של העליון בע"א 5293/90, השופט ד"ר סטולר, מפנה להסדר של סעיף 13 לעיקרי

28

הטיעון. מדוע הוחלט לקבל את חוות דעת המומחית אם לא לצורך הזה. לא היה מקום לעמדה שונה

29

מזו לפיה השטר זוייף והנטל עובר לכתפי המשיבה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

24 מארס 2016

ע"א 55199-10-15 שפ"ז נ' כרמל

סרטיני

1 בית המשפט קמא קבע שאי העמידה בהוכחת תקינות השטר איננה מחדל. מנגד לא זקף לזכותה של
2 המערערת את אי הפרכת הטענה להחזרים חודשיים כפי שטענה. טענה זו נתמכה במספרים
3 ובתחשיבים. מפנה לנספח ב עמוד 9 לעניין הלוואות חוץ בנקאיות. והראיות היו בפני הערכאה
4 הדיונית. 53 עמודים של דפי חשבון מושחרים שתמכו בטענת המשיבה בעצמה שההלוואה מול האב
5 נערכה בתנאים של תשלומים 2,200 שח כל חודש, כפי שניתן ללמוד מדפי החשבון המושחרים. מפנה
6 לסעיפים 9 ו-17 לעיקרי הטיעון מטעם המערערת.
7 במוצג ד' מהעמוד הרביעי רואים 2,200 שח כל חודש. וזה מושחר. לא נכון מה שקבעה הערכאה
8 הקודמת. בכל דף ובכל חודש 2,200 שח.
9 מפנה לתקנה 457 לתקסד"א יחד עם תקנה 446 ולתקנה 594 המתירה סמכות כללית לתקן פגם בהליך
10 ולעשות כל התיקונים הדרושים ככול שהדבר צודק בעיני בית משפט של ערעור.
11 הטעמים להתרת הדבר נובעים מהצורך בעשיית צדק, במתן הכרעת אמת שלא נעשתה אולי מכשל
12 בייצוג, או מכשל בכלל בניהול ההליך הקודם, כאשר נמנעה חשיפה שוויונית בערכאה הדיונית שהגיעה
13 לתוצאה שגויה. לכן מחובתי לתקן זאת, בוודאי כאשר חברי יודע שבפי המשיבה אין אמת. ובמידה
14 ואכן אמת, הוא לא יתנגד להוספת הראייה.
15 אני מראה לבית המשפט מסמך שמראה הפקדה של תקבולים מ 16/2/06 סך 2,200 שח. המקור בפני
16 והצד שכנגד קיבל העתק שמראה הפקדה לטובת המשיבה.
17 אם בית המשפט שואל אותי מדוע, כפי שהבאתי את המסמך האחרון, לא הבאתי את כל יתר ההפקדות
18 לטובת המשיבה, אני משיב: הם פשוט לא נמצאו. יכול להיות שזה היה תלוי בעורך הדין שלא חיפש
19 טוב. גם עכשיו מצאנו רק מסמך אחד היום.
20 ואם השופט שואל אותי מדוע לא הגשתי חוות דעת של רואה חשבון שבדק את כל המסמכים
21 הבנקאיים שהוצגו בדיון והגיע למסקנה באשר לפרעון החוב, אני עונה: הוצג נספח ב' כפי שהוצג
22 ברשימת תיק המוצגים. חשבונות הבנק היו מושחרים והיה קשה לבחון אותם.
23
24 קביעות בית משפט קמא אינן עולות עם הפסיקה דלמעלה, אינן עולות עם חוק להסדר הלוואות חוץ
25 בנקאיות, ואינן מתיישבות עם התרשמותו של בית משפט קמא בעצמו מהמשיבה ש"לא זכרה" דבר
26 במהלך חקירתה. אי אפשר להבין איך היא לא זכרה אפילו כששאלו אותה כיצד קיבלה את
27 התשלומים.
28 בהעדר ראייה אחרת לאותן הפקדות של 2200 שח, הראייה שלנו וטענתנו היא הסבירה ביותר. נוצר
29 פגם בהליך. לא הוסרה העננה מעל אותם התקבולים. ההסכם נערך מול האב ולא הוכחש שההלוואה
30 ניתנה לו. בית המשפט בחר לעסוק דווקא באבא על אף שהוא לא בעל דין.
31 ההלוואה איננה חוקית. מפנה לסעיפים 24,25 לעיקרי הטיעון שמתבססים על כך שאם מדובר
32 בהלוואה חברית, הייתה צריכה להיות ריבית חברית ולא ריבית שהיא כלל לא חוקית.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

24 מארס 2016

ע"א 55199-10-15 שפיזר נ' כרמל

סרטני

1 מוזר איך לא נדלקה מנורת אזהרה. מדובר בהלוואה מ 2004, והיא נזכרה רק ב 2012.
2
3 עו"ד הלוי:
4 אני חוזר על עיקרי הטיעון. האב הודה בחקירה שהשיקים האלו ניתנו ב 2011.
5 לעניין טענת הזיוף ואי הוכחת החתימה של המערערת על גבי השיקים: המומחית לא קבעה שיש פה
6 זיוף אלא קבעה שלא ניתן להוכיח שהמערערת אומנם חתומה על השיקים. מקום שיש לי הרשאה לא
7 מדובר בזיוף. כשהבת טוענת שהיא לא גרה בארץ 12 שנים, והביאה דוחות כניסה ויציאה מהארץ
8 לפיהם היא מגיעה לביקורים פעם בשנה למשך כשבוע. התנהלות המערערת הייתה במסירת פנקסי
9 השיקים להוריה. ואפשרות שלהם להתנהל, בצורה כזאת, בחשבון. כשאנו מראים שהנתבעת מגיעה
10 לשובע לארץ ובאותו שבוע כל פעם הולכת לבנק, ומוציאה כמויות של פנקסי שיקים, 6 במספר, נותנת
11 אותם להוריה, היא לא יודעת להסביר מדוע היא עושה זאת, היא מאפשרת להוריה שימוש, כאשר
12 היא יודעת את התסבוכת הכלכלית בה הם מצויים, ובד בבד היא מבטלת בבנק את זכות החתימה של
13 אימא שלה, כדי להגן על אמה מפני נושים. לא כדי להגן על נושים מפני האימא. זו פעולה מכוונת
14 שנועדה לאפשר את הפעולה הזאת, שהאימא תוציא שיק ולאחר מכן הבת תטען שזהו זיוף.
15 בחקירה הראשונה בהתנגדות, כאשר היא נשאלה האם היא מזמינה פנקסי שיקים כשהיא בארץ, היא
16 טענה שהיא לא מזמינה. רק בהליך ההוכחות התברר שהיא מזמינה פנקסי שיקים, התברר שכאשר
17 היא בחו"ל נעשות פעולות בחשבון בעשרות אלפי שקלים, כולל פעולות באמצעות כרטיס בנקאי
18 שמחייב קוד. וכל זאת בזמן שהיא יודעת שהוריה מסובכים כלכלית. לאחר שביטלה את זכות
19 החתימה שלהם.
20 אם בית המשפט שואל אותי לגבי מידת הידיעה של שולחני לגבי נסיבות מסירת השיקים של הילדים
21 על ידי ההורים, אני עונה: השיקים נמסרו חתומים, לא נחתמו אל פני התובעת כפי שנטען. שיקים אלו
22 נמסרו בזמן שהנתבעת הייתה בארץ, הגיעה לחתונת אחיה. לכן לא הייתה סיבה לחשוד שהיא לא זו
23 שחתמה עליהם. המשיבה ידעה על המצב הכלכלי של ההורים ולכן התנאי שלה היה שהיא תקבל
24 שיקים מהבת שמצבה הכלכלי טוב.
25 לאחר מתן השיקים מהבת, ניתנו מספר תשלומי ריבית שוטפים, גם בשיקים מאותו פנקס שנפרעו.
26 לכן גם לא הייתה סיבה לחשוד שהבת לכאורה לא יודעת על עניין זה.
27
28 לעניין הוראות חוק הלוואות חוץ בנקאיות ודרישת הכתב, שם, אני אומר: ראשית, תצהיר המשיבה
29 מלמד שההלוואה הייתה חברית. אין הכחשה שהם היו חברים. כך גם טענו הורי המערערת. האחרונה
30 לא הביאה שום ראיה להפריך טענה זו. בשביל להקיש מסכום ההלוואה האם מדובר בהלוואה חברית
31 או עסקית, יש להכיר את הנסיבות.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

24 מארס 2016

ע"א 55199-10-15 שפיזר נ' כרמל

סרטני

1 הנתבעת הייתה צריכה להביא ראיות כמו דוחות המס של המערער, ראיות שמעידות על כך שהיא
2 נותנת הלוואות באופן סדיר. לא הרימו נטל זה.
3 הטענה של הלוואה חוץ בנקאית, השאלה מי יכול לטעון אותה. האם צד ג כמו בענייננו יכול לטעון
4 אותה? הוא לא מתעניין בתנאי הלוואה לכאורה.
5 דבר אחרון לעניין זה. דרישת החוזה הכתוב נועדה להגן על הצד החלש מפני החזק ולהוות ראייה
6 לאמיתות תנאי הלוואה. במקרה זה אין לנו טענה שהתנאים עליהם הצהירה התובעת אינם נכונים.
7 להיפך. לכן אין בעייה בנושא זה.
8
9 אשר לנושא הפירעון: ראשית התביעה היא על הקרן. שנית, הנטל להוכיח זאת הוא על הנתבעת ולא
10 עמדו בנטל זה. האב בחקירתו טען שבידיו אסמכתאות לכל התשלומים שביצע, והנה לא הביא אף לא
11 אחד מהם. מדוע ב 2011 נתת שוב שיקים אם הכל חזר לכאורה.
12 אם שואלים אותי מדוע נתתי דפים מושחרים אני אומר שזו הייתה הסכמה דיונית שהתקבלה בשלום.
13
14 הדפים המושחרים לא הוצגו כראייה בתיק. הם צורפו בשלב הסיכומים ללא רשות. בית משפט קמא
15 קיבל את הדפים לא מושחרים על מנת שיוכל לבדוק.
16
17 עו"ד אלפנדרי:
18 לא ניתן כל הסבר אחר לאותן כניסות של 2200 שח בכל חודש. הצד המניפולטיבי הוא זה שחברי
19 מייצג. הם אלה שגרמו לזיוף השיקים. מפנה לסעיף 14 מפרוטוקול הדיון שם היא משיבה לשאלות
20 שהיא לא זוכרת. זו הלוואה של שוק אפור.
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

24 מארס 2016

ע"א 55199-10-15 שפיזר נ' כרמל

סרטני

פסק דין

1
2
3
4 1. בית משפט השלום פסק בתביעה שעניינה 2 שטרות; האחד על סך 60,000 ₪ שזמן
5 פירעונו 30.6.12, והשני על סך 50,000 ₪ שזמן פירעונו 30.6.12. בעקבות התנגדות
6 שהוגשה, ניתנה למערערת רשות להתגונן, והמשיבה הגישה כתב תביעה מתוקן. בסופו
7 של יום החליט בית משפט השלום לקבל בעיקרון את טענות המשיבה, וחייב את
8 המערערת לשלם למשיבה 90,200 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום 30.6.12.
9 המערערת חוייבה עוד לשלם שכר טרחת באי כוח המשיבה בסך של 20,000 ₪, החזר
10 של אגרות המשפט ואת שכר טרחת מומחה לכתבי יד שמונה על ידי בית המשפט.

11
12 2. המומחה שמונה קבע כי לא ניתן לקבוע שהשיקים הנדונים אומנם נחתמו על ידי
13 המערערת, אך הגיע לכלל מסקנה כי המערערת מושתקת, לפי סעיף 23 לפקודת
14 השטרות, מלטעון כי אינה חייבת על פי השטרות גם אם היא אינה חתומה עליהם (סעיף
15 105 לפסק הדין).

16
17 3. אין מחלוקת בין בעלי הדין, שבידי המשיבה אין מסמך בכתב כדרישת סעיף 8 (א)
18 לחוק הסדרת הלוואות חוץ – בנקאיות, תשנ"ג-1993. בית משפט השלום קיבל את
19 עמדת המשיבה לפיה, לפי סעיף 15(א), הוראות סעיפים 2,3 ו-7 "לא יחולו על מלווה
20 שנותן הלוואה שלא דרך עיסוק" (סעיף 54 לפסק הדין), כאשר מסקנתו היא שההלוואה
21 ניתנה על ידי המשיבה במסגרת יחסים חבריים, שבין הוריה של המערערת לבין
22 המשיבה. בסעיף 68 לפסק הדין קבע השופט המלומד "שעסקת היסוד היא ערבות
23 שניתנה על ידי הנתבעת להבטיח החזר הלוואה שנטל אביה מהנתבעת".

24
25 4. השופט המלומד דחה את עמדת המערערת, לפיה נפרעה ההלוואה. במסגרת הליכי
26 גילוי מסמכים נמסרו למערערת דפי חשבון, מושחרים, בכל הנוגע לפרטי המשלם,
27 כאשר הנתון היחיד שנתר לעיון הוא סכום הכסף שבו זוכה החשבון.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

24 מארס 2016

ע"א 55199-10-15 שפיזר נ' כרמל

סרטני

- 1
- 2 5. אחרי ששמעתי בהרחבה את עמדות הצדדים, בכתב ובעל לפה, אני סבור שלא ניתן
- 3 להתעלם, בענייננו, מהוראות חוק ההסדרה. החוק מורה בסעיף 2 כי חוזה הלוואה בין
- 4 מלווה ללווה טעון מסמך בכתב. סעיף 8 לחוק מחייב, במקרה של הליך משפטי, מצד
- 5 מלווה, צירוף לכתב הטענות מטעמו של העתק "של פסק הדין או של החוזה, לפי
- 6 העניין".
- 7 אינני סבור שניתן להתחמק מהוראות חוק ההסדרה על ידי כינוי היחסים בין הצדדים
- 8 כ"יחסים חבריים". בענייננו מדובר בהלוואה בסדר גודל של כ-100,000 ₪. אין מחלוקת
- 9 שנושא הריבית נלקח בחשבון בעת הדיונים לגבי אופן החזר. במצב דברים זה ראיית
- 10 העסקה הנדונה עתה כעסקה שחוק ההסדרה אינו חל לגביה מכיוון שמדובר ביחסים
- 11 חבריים, אינה נראית לי סבירה.
- 12 גם השאלה שעורר השופט המלומד לגבי אפשרות הסתמכות של צד שלישי לעסקה, כפי
- 13 המערערת בענייננו, על הוראות חוק ההסדרה, אינה נראית לי. סעיף 2 לחוק מחייב חוזה
- 14 בכתב, וסעיף 8 לחוק מחייב צירוף החוזה הכתוב לכתב הטענות בהליך המשפטי.
- 15 הוראות אלה מחייבות כל מי שמבקש אכיפה של החוזה, דהיינו, המסמך הכתוב הוא
- 16 תנאי בלעדיו אין לתביעה מכוח החוק.
- 17
- 18 6. העדר מסמך בכתב אינו מאפשר קביעת נתונים ברורים לגבי תנאי העסקה, ובחינה,
- 19 בעקבות זאת, של עמידת הצדדים בתנאים אלה. בענייננו מתעוררות שאלות לגבי
- 20 מעמדם של הורי המערערת, שלא היו צד להליך הנוכחי, הגם שאם המערערת היא
- 21 שמסרה את השיקים שבמחלוקת למשיבה, והורי המערערת, כפי גרסת המשיבה, הם
- 22 אלה שקיבלו כספים, שהחזרתם נתבעת.
- 23
- 24 7. גם לפי גרסת המשיבה נמשכו היחסים בין הצדדים משך שנים. בחלק מהזמן בוצעו
- 25 תשלומים. העדרו של מסמך כתוב אינו מאפשר בחינה של עמידה של כל אחד מהצדדים
- 26 בתנאים המוסכמים. במצב דברים זה, אני סבור שאין מנוס מדחיית תביעה שאינה
- 27 מושתתת על חוזה המעוגן במסמך בכתב, כדרישת הסעיפים 2 ו-8(א) לחוק. אני סבור,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

24 מארס 2016

ע"א 55199-10-15 שפיזר נ' כרמל

סרטני

1 כפי שנאמר גם ברע"א 2132/09 אריה נ' בס כי אי עמידה בדרישת החוזה הכתוב
2 מביאה, למעשה, לתוצאה שלא ניתן גם לקבוע את פרטי ההלוואה ואת הסכומים
3 שנפרעו בפועל.

4

5 8. בענייננו החייבים העיקריים לפי עסקת היסוד, הוריה של המערערת, לא נתבעו כלל.
6 חתימתה של המערערת על השיקים שבמחלוקת לא הוכחה. הקביעה, שבשל העובדה
7 שהמערערת, המתגוררת דרך קבע בארה"ב, החזיקה בבית הוריה בישראל מספר פנקסי
8 שיקים, מחייבת את המסקנה, שהיא מנועה מלכפור בחבותה מכוח השיקים מושא
9 ההליכים, נראית לי בעייתית. המערערת לא הייתה צד למשא ומתן בין הצדדים.
10 המשיבה ידעה שהיא מקבלת שיקים שאינם של החייבים עצמם, ושבאו, לפי הטענה,
11 להחליף שיקים קודמים של אחיה של המערערת. האם לא היה סביר לצפות מהמשיבה,
12 שתנסה לשוחח בעל פה עם המערערת כדי לברר את מחויבותה לפי השיקים שקיבלה?

13

14 9. אני מסכים עם השופט המלומד בבית משפט השלום, כי הנטל להוכיח את פרעון
15 ההלוואות מוטל על הטוען זאת. עם זאת, תנאי לכך הוא שהתובעת תעמוד בדרישות
16 החוק המסדירות מתן הלוואות על ידי מי שאינו בנקאי. המשיבה, לכל הדעות לא עמדה
17 בדרישות אלה. היא לא תבעה את אלה, שלפי גרסתה קיבלו ממנה כספי הלוואה. היא
18 מסרה שפע של דפי בנק, שכמעט כל הנתונים בהם מושחרים, כך שלא ניתן ללמוד דבר
19 על פעילותה לאורך זמן. בנה של המשיבה, שלפי הטענה כספי חסכון לטובתו שימשו
20 למתן ההלוואה, לא העיד במשפט והתנגד לגילוי מלא של דפי בנק, הגם שאלה היו
21 קשורים לפעילות המשיבה. הצטברותם של סימני השאלה רק מבססת את ההוראות
22 הקוגנטיות של חוק ההסדרה.

23

24 10. אני מקבל את הערעור ומבטל את פסק דינו של בית משפט השלום מיום 24.8.15.
25 אני מחייב את המשיבה לשלם למערערת את הוצאות המשפט בערעור וכן שכר טרחת
26 עורך דין בסך 7,000 ₪, להיום. הערבון בערעור יוחזר למערערת באמצעות בא כוחה
27 עו"ד אורן אלפנדרי.

28

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

24 מארס 2016

ע"א 55199-10-15 שפיזר נ' כרמל
סרטני

1
2
3

ניתן והודע היום י"ד אדר ב' תשע"ו, 24/03/2016 במעמד הנוכחים.

גדעון גינת, שופט עמית

4
5
6
7
8
9
10
11
12

